

koymaktadır. (Geotimes, Mayıs 1984, v. 30, no. 5, ss 21'den) Bu kitabı Şengör gibi bir Türk yerbilimci'nin hazırlaması ve kitabın G.S.A. yayınları arasında bir özel yayın olarak yer almış oluşu yerbilim dünyamız

—oOo—

DOĞU AKDENİZİN JEOLojİK EVRİMİ

(The Geological Evolution of the Eastern Mediterranean)

J. E. Dixon ve A.H.F. Robertson, editörler, Blackwell Scientific Publications; Geological Society, Special Publication No. 17, 1985, 849 sayfa, 75.00 Sterlin.

Doğu Akdeniz; kıtasal riftleşme, pasif kenar gelişimi, ofiyolit oluşum ve yerleşimi ile kıtasal çarpışmanın tektonik, magmatik ve sedimanter etkilerini içeren çeşitli süreçleri kapsayan mükemmel bir «arazi laboratuvarı» niteliğindedir.

Kitabın amacı, yerbilimlerinin çeşitli dallarında, dünyanın bu en ilginç ve karmaşık orojenik bölgesi hakkındaki en yeni bilgileri bir araya getirmek üzere 1982'de Edinburgh'da düzenlenen simpozyumun sonuçlarını bir ciltte toplamaktır. Basımının 3 yıl kadar gecikmesine rağmen kitap amacına ulaşmış ve

için ayrıca kıvanç vericidir. Kitabın yaratacağı olumlu ve olumsuz eleştirilerin izlenmesi ve «Yeryuvarı ve İnsan'ın gelecekteki sayılarında yayınlanması» düşünülmektedir.

Alp-Himalaya kuşağı üzerinde yer alan bu yöre ile ilgili çeşitli araştırma gruplarının araştırma sonuçlarını bir araya getirmiştir. Kitap; 1) Paleotetis, 2) Neotetis ve Levant, 3) Neotetis-Türkiye, 4) Neotetis-Yunanistan ile Balkanlar ve 5) Neojen gibi beş ana bölüm altında toplanan 60 kadar makaleyi kapsamakta, her bölüm başında editörlerin başlıkla ilgili sorunları özetleyen bir yazısı yer almaktadır. Fiyatı İskoçların «para canlısı» oluşlarını vurgularcasına «pahalı» (76 sterlin) olmasına ve 3 yıllık gecikmeye rağmen kitap bunu hak edecek kadar önemli bir belge niteliğindedir.

Haberler

Hazırlayan : Ussal Z. Çapan

6. AVRUPA SEDİMENTOLOJİ KONGRESİ

15-17 Nisan 1985 tarihleri arasında İspanya'nın Lerida kentinde yapılan bu yılki toplantıya 60 dolayında Sedimentolog katıldı. Uluslararası Sedimentologlar Birliği (I.A.S.) başkanı H. Reading'in yaptığı açış konuşmasını takiben 3 ayrı salonda çeşitli konularda bildiriler sunuldu. Toplam 140 kadar bildirinin sunulduğu 40 kadar posterin sergilendiği konferans 13 arazi gezisi ile de desteklenmişti.

Yine ülkemizden çok az bir katılım olduğu bu toplantıya ülkemizden sadece bir kişinin katılmış olması oldukça düşündürücüdür. Ülkemizde Avrupa standartlarında yetişmiş Sedimentologlarımız vardır ve yurdumuzda da Sedimentoloji çalışmalarının başarı ile yapıldığını ispatlamanın zamanı gelmiştir. 1986 yılında 23-25 Mayıs tarihleri arasında Polonya'nın Krakow şehrinde yapılacak olan 7. kongreden sonra sırası ile Belçika ve Macaristan daha sonraki kongrelere resmen talip olduklarını bildirmişlerdir. 1989 veya 1990 yıllarında ise Avrupa Sedimentoloji Kongresinin yurdumuzda yapılması Uluslararası Sedimentologlar Birliğine teklif edilmiştir. Bu konuda Enstitülerimize, resmi kuruluşlarımıza ve Üniversitelerimize koordineli bir çalışma düşmektedir.

Yurdumuzdaki Sedimentolog arkadaşlarımızın, çalışmalarını bu yöne kanalize etmelerini şimdiden rica eder, bu teklifin gerçekleşmesini dileriz.

Yrd. Doç. Dr. İlyas Erdal KEREY
F. Ü. Müh. Fak. Jeoloji Müh.
Bölümü ELAZIĞ

—oOo—

AVRUPA KONSEYİ, AVRUPA YERBİLİMLERİ BİRLİĞİ 3. TOPLANTISI

Avrupa Yerbilimleri Birliğinin (European Union of Geosciences, kısaca E.U.G.) iki yılda bir Fransa'nın Strasbourg kentinde Avrupa Konseyi'nin parasal desteği ile düzenlenen toplantılardan üçüncüsü 1-4 Nisan 1985 tarihleri arasında yapılmıştır. Fransa (1981) ve Almanya'dan (1983) sonra düzenlemeyi bu kez İngiltere (Cambridge Üniversitesi yerbilimleri Bölümü) üstlenmişti.

Avrupa ülkelerinden Paskalya tatilinden yararlanarak bini aşkın sayıda yerbilimcinin katıldığı ve Uluslararası Jeoloji Kongrelerinden sonraki ikinci

önemli toplantı olan toplantıda çeşitli özel konulardaki 26 simpozyya yanında 14 olağan oturum yer almıştır. Oturumlar «Palais de Congress» ve hemen yanındaki «Holiday Inn» oteline ait irili ufaklı 15 kadar salonda dört gün boyunca aksamadan sürmüştür. Başlangıçta yağmurlu olan havanın son iki gün güneşli bir bahar havasına dönmesi ayrıca Strasbourg kentinin cazibesi bile bilimsel tartışmalara olan ilgiyi düşürmedi.

Açılış seremonisinin hemen ardından yapılan seçimle Birliğin yeni başkanlığına Prof. R. Oxburg (Cambridge Üniv. İngiltere) seçilerek görevi eski başkan H. Waenke'den (Mainz Üniv., Almanya) devralmıştır. Açılış töreninin bir başka renkli yanı 1985 «Arthur Holmes Ödülü'nün manto bileşimi üzerindeki petrolojik çalışmaları nedeniyle Prof. A. E. Ringwood'a (Avustralya) ve 1985 «Alfred Wegener» Ödülü'nün Himalayalar üzerindeki yapısal jeolojik yorumları nedeniyle Dr. P. Tapponnier'e (Fransa) verilmesi olmuştur. İki ödül sahibi yerbilimcinin daha sonra verdikleri çağrılı bildiriler ilgi ile izlenmiştir.

Toplantıya kabul edilen bildirilere ait özetler, Birliğin yayın organı olan «Terra Cognita» dergisinin Cilt 5. No. 2-3 (1985) sayısında yayımlanmış ve toplantı başında katılanlara dağıtılmıştır.

Türkiye'den, katılım için başvuru yaptığı bildiri özetlerinden anlaşılan 12 kadar yerbilimciden, para ve bürokrasi engellerini aşabilen ancak altısı bildirilerini sözlü olarak sunabilmek için Strasbourg'da bir araya gelebilmişlerdir. Türk - Fransız ilişkilerindeki soğukluğun bilimsel toplantılara bile yansması, bürokratik engellere bir yenisini eklemiş, bazı yerbilimciler Strasbourg'a «yasağa rağmen» gizlice gelmek durumunda kalmışlardır. Toplantıya katılabilen Türk yerbilimciler M.S. Bayraktutan (Erzurum Ü.), U.Z. Çapan ve M.M. Evirgen (Hacettepe Ü.), M. Sarıbudak (Kandilli Gözlemevi), M. Satır (Münih Ü.) ve A.M.C. Şengör (İ.T.Ü.) den oluşmaktaydı. 10 dakika sunum, 5 dakika tartışma süresi verilen toplantı sırasında olağan bildiriler yanında «Ofiyolit Üzerlemesi ve Orojenez» başlıklı simpozyda Dr. Şengör, program dışı «Çağrılı Konuşmacı» olarak ve hazırlık yapma fırsatı bulamadan Prof. J.F. Dewey yerine simpozyum açılış konuşmasını yapmıştır. 30 dakikayı aşan konuşmasında Türkiye Jeolojisindeki son gelişmeleri de özetleyen Dr. Şengör'ün konuşması ilgi ile karşılanmıştır.

—oOo—

IMM - Bazık ve Ultrabazık Kayalar Metalojenisi Toplantısı

Kısaca «IMM» olarak bilinen Institution of Mining and Metallurgy tarafından düzenlenen «Bazık ve Ultrabazık kayalar metalojenisi» konulu toplantı 9 - 12 Nisan 1985 tarihleri arasında Edinburgh'da yapıldı. Bildiriler ve bildiri sonrası tartışmaların banda kaydedildiği toplantıda «Bildiriler kitabının» toplantıdan sonra en kısa süre içinde basım ve dağıtım amaçlandığı gerekçesi ile toplantı kayıt ücreti oldukça

yüksek (£260.00+£9.00 KDV) tutulmuştu. Bu yüksek ücrete rağmen katılanların bildiriler kitabını ayrıca £25.00 (indirimli fiyat) ödeyerek almaları öngörülmüştü.

Ofiyolitler, tabakalı sokulumlar ve modern okyanus kabuğu gibi ortamlardaki 1) sülfid yatakları (IGCP. Proje No. 197 ve 161) 2) Kromitler (European Commission, Chromite Research Group), 3) Platin Gurubu metaller, 4) Maden araştırma teknikleri ve uygulamaları ve 5) Okyanus tabanı süreçleri önemli konu başlıklarını oluşturmaktaydı.

Bildiriler Edinburg Üniversitesine ait Appleton Tower binasındaki konferans salonlarından birinde, dört gün boyunca aksamadan sürdü. Dört gün boyunca, hep aynı salonda bildiri vermek, bildiri dinlemek, birlikte kahve içmek, ünlü İngiliz «soğukluğu» aşarak tanışma ve tartışma olanağı yaratmak açısından iyi düşünülmüş «ingilizce» (!) bir düzenlemeydi.

Toplantıdaki bildirilerin en ilginç olanları R. Hekinian'ın «Doğu Pasifik Sırtındaki volkanizma-cevherleşme ilişkileri», A.J. Nalmsfey'in «Sudbury Ni-Cu cevherleşmesi» ve ünlü kromit teorisyeni T.N. Irvine'in «Bushveld - tipi kromit yatakları» başlıklı «çağrılı» bildirileriydi. Toplantıya Türkiye'den Dr. T. Engin (MTA) «Peridotit Petrolojisi ve Kef Dağı kromit yatağının yapısal konumu» başlıklı bildirisiyle, Dr. U.Z. Çapan (Hacettepe Ü.) ve G. Aktas (Edinburg Ü.) izleyici olarak katılmışlardır.

—oOo—

MEGS - 4 Toplantısı

Avrupa Jeoloji Kurumları'nın 4. toplantısı, kısaca MEGS - 4. İngilizce «Meeting of European Geological Societies» başlığının ilk harflerinin yanyana dizilmesiyle oluşturulmuş olup 9 - 12 Nisan 1985 tarihlerinde Edinburgh'da yapıldı. Toplantının ana temasını bu kez «Avrupa litosferinin evrimi» oluşturmaktaydı ve bu başlık altında şu konulardaki bildirilere yer verildi. 1) Mezozoyik ve Tersiyer basenlerin evrimi, 2) Avrupa sütürleri ve okyanus dilimleri, 3) Avrupa molas basenleri, 4) Atlantığın başarılı ve başarısız açılımları, 5) Orojenik kuşaklarda ısı akışı ve manyetizma.

Toplantının düzenlenişini bu kez, kuruluşunun 150. yılını kutlamakta olan ve dünyanın en eski jeoloji kurumlarından olan «Edinburg Jeoloji Kurumu» üstlenmişti ve toplantının finansmanını gene 150. kuruluş yıldönümünü kutlayan eski adı ile «British Geological Institute» yeni adı ile «British Geological Survey» üstlenmişti. MEGS 4 toplantısında bu tarihsel gerekçelerle 11 Nisan 1985 günü iki oturumunda 12. Jeoloji Bilimleri Tarihi toplantısına da (History of Geological Sciences, kısaca INHIGEO) yer vermişti. Toplam 52 bildirinin sunulup tartışıldığı MEGS-4 toplantısı kayıt ve «sherry» kokteylini izleyen «açılış ve hoşgeldiniz» konuşmaları arkasından 9 Nisan 1985 akşamı Prof. J.F. Dewey'in (Durham Ü.) bir elinde

baracağı ile verdiği «çağrılı bildiri» ile bomba gibi başladı. Prof. Dewey, çoğu kez yaptığı gibi nefis üslubu ile «Litosfer deformasyon mekanizmasında rehber; Çökme ve magmatizma» başlığı altında canı ne istiyorsa anlattı ve tüm katılanları adeta büyüledi. Her konu başlığı için çağrılı bildiri verenler arasında Antalya ofiyoliti çalışmalarıyla bildiğimiz Prof. Juteau'nun (Strasbourg Ü.) ismi de vardı. Kızıl Deniz'deki görevi nedeniyle toplantıya katılamayan Prof. Juteau yerine konuşmayı Dr. H. Whitechurch (Strasbourg Ü.) yaptı. Tetis ve Hersinyen'e ait Avrupa ofiyolitleri arasındaki benzerlik ve farkları özetleyen konuşma ilgi uyandırdı. Prof. Dewey'inki kadar ilginç bir başka çağrılı bildiri, son gün Dr. G. C. Brown (Open Ü.) tarafından sunulan «Orojenik kuşaklardaki ısı akışı ve manyetizma ile Derleme ve güncel sorunlar» başlıklı bildiriydi. Bildiri, ısı akışı, manyetizma ile çeşitli izotopsal oranlar arasındaki tavuk-yumurta ilişkisine benzer bağıntıları gözden geçiren güzel bir derlemeydi.

Bilimsel toplantılar İskoçya Kraliyet Müzesi'nde (Royal Scottish Museum) «Jeoloji millet hizmetinde» sergisinin açılışını da yapan Majesteleri Hükümetinin Sağlık Bakanının verdiği resepsiyonla sosyal bir boyut kazandı. İkinci önemli sosyal olay BSG'nin (British Geological Survey) İskoçya'daki merkezi olan Murchison House'da verilen «sherry» partisiydi. Resepsiyon sırasında davetliler Geological Survey'in çalışmalarını görmek, ilgililerle tartışmak olanağını da buldular.

Toplantı süresince kitap sergileri indirimli fiyatlarla satışlarla yaparken 1987'de yapılacak MEGS-5 toplantısını Dubrovnik'te düzenlemeyi üstlenen Yugoslav Jeoloji Kurumu video gösterileri ve ülkelerini tanıtıcı broşürler dağıtarak kendi reklamını yapıyordu.

Toplantıya Türkiye'den Dr. U. Z. Çapan (Hacettepe Ü.) Ankara Melanji volkanizması ile ilgili Dr. P. A. Floyd (Keele Ü.) ile ortaklaşa sunduğu bildiri ile katılmıştır.

—000—

II. Ulusal Kil Simpozyumu «KİL 85»

Hacettepe Üniversitesi, İki Çukurova Üniversitesi'nce düzenlenen Ulusal Kil Simpozyum ikincisini 24 - 27 Eylül 1985 tarihleri arasında Ankara'da «KİL 85» adı altında düzenlenmektedir. Mühendislik Fakültesi ve Yerbilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından ortaklaşa düzenlenen simpozyum kille ilgili şu konulardaki bildirileri kapsamaktadır. 1) Kil mineralojisi, 2) Kil minerallerinin fizikokimyasal özellikleri. 3) Toprakta kil mineralleri. 4) Killerin mühendislik özellikleri. 5) Kil yatakları. 6) Killerin endüstriyel kullanımı. Simpozyum Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Kampüsü sosyal tesislerinde yapılacak olup son özet gönderme tarihi 30 Haziran 1985 tir. Fazla bilgi için yazışma adresi. Dr. N. Gündoğdu. «KİL 85» Sekreteri. Yerbilimleri Uygulama ve Araş-

tırma Merkezi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Hacettepe Üniversitesi, Beytepe, Ankara. Tel : 23 51 30/1586.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ JEOLOJİ KONFERANSLARI

Hacettepe Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü her akademik yılın Bahar Döneminde gelenekleştirdiği «Jeoloji Konferansları» dizisini 11 Nisan - 13 Haziran 1985 tarihleri arasında yeralan 6 Konferansla sürdürmüştür. Konferanslar ve konular şunlardır :

Prof. William BACK (USGS), Karbonat Jeokimyası, 11 Nisan 1985.

Dr. Peter A. FLOYD (Keele Üniv., U. K.), Bazalt Jeokimyası, 18 Nisan 1985.

Prof. Mümin KÖKSOY (H.Ü.), Tarih ve Jeolojinin ışığında Nuh Tufanı ve Gemisi, 2 Mayıs 1985.

Doç. Dr. Ali KOÇYİĞİT (ODTÜ), Türkiye'nin Neotektonik Gelişimi, 16 Mayıs 1985.

Doç. Dr. K. E. KASAPÖĞLU (H.Ü.), Nükleer Santral Yeri Seçiminde Jeolojik Faktörler, 30. Mayıs 1985

Prof. Oğuz EROL (A.Ü.), Türkiye'nin Kuvaterner Jeolojisi ve Neotektoniği, 13 Haziran 1985.

AKDENİZİN TEKTONİK EVRİMİ TOPLANTISI

Alp - Himalaya Dağ Sistemi ve Tetis'in Bölgesel Tektonik Evrimi üzerine NATO - İleri Araştırmalar Enstitüsü (ASI) tarafından 23 Eylül - 2 Ekim 1985 tarihleri arasında İstanbul'da bir toplantı düzenlendiği öğrenilmiştir (EOS, cilt. 66, No. 9, 26 Şubat 1985) s. 95). Kayıt için son başvurunun 1 Nisan 1985'te sona edeceği toplantının yürütücülüğünü MIT, Cambridge ABD'den Prof. B.C. Burchfiel yapmaktadır. Toplantıya katılma sayısı 100 kişi olarak sınırlandırılmıştır. Konferansın amacı Tetis kuşağı üzerinde çalışan araştırmacıları üç ana tema altında bir araya getirmektir. 1) Tetis kuşağının farklı bölümleri hakkındaki jeolojik ve jeofizik verilerin gözden geçirilmesi, 2) Kuşağı oluşturan farklı bölümlere ait verilen birleştirilmesi ve kuşağı bir bütün olarak düşünerek aynı verilerin yeniden yorumlanması, 3) Bu günkü bilgiler ışığında Tetis kuşağındaki temel orojenez süreçlerinin gelişiminin irdelenmesi, tartışılması. Enstitüdeki (ASI) toplantı düzenleyicileri, belirtilen amaçları sağlamak üzere kuşağı boylamlara göre 12 bölüme ayırmışlardır. Her bölümde ilgili olarak birer konferansçı «çağrılı bildiri» sunmakla ve seçilen diğer 3-4 spesyalist bu bildiriye katkıda bulunmakla görevlendirilmişlerdir. Daha sonra incelenen bölge hakkındaki bu bildiri ve katkılar tartışmaya açılacaktır.

Çağrılı bildirileri sunacak konferansçılar şunlardır :

Chang Chenfa, Mircea Sandulescu, Warren Hamilton, Manuel Berberian, Jovan Stocklin, C. S. Hutchinson, A. M. Celal Şengör, V. Khain, V. Frank, T. K. Huang, J. F. Dewey, M. Durand - Delga.